

6. Інструкція з діловодства за зверненнями громадян в органах державної влади і місцевого самоврядування, об'єднаннях громадян, на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форм власності, в засобах масової інформації : Постанова Кабінету Міністрів України від 14 квітня 1997 р. № 348. Урядовий кур'єр від 29.05.1997

7. Про адміністративну процедуру : Закон України від 17.02.2022 № 2073-IX. Голос України від 15.06.2022. № 123.

8. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців : Закон України від 15 травня 2003 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 31–32. Ст. 263.

9. Каменська Н. П. Провадження у справах за зверненнями платників податків до органів державної податкової служби України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Ніна Петрівна Каменська. Ірпінь, 2009. 212 с.

10. Порядок підготовки та внесення до органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування клопотань з питань дотримання вимог земельного законодавства : Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 05.03.2018 № 124. *Офіційний вісник України*. 2018. № 46. Ст. 136.

11. Ковальчук І. С. Організаційно-правові проблеми розгляду звернень громадян і юридичних осіб в органах прокуратури. : дис.. канд. наук: 12.00.10 / Інна Сергіївна Ковальчук. Одеса. 2009. 215 с.

12. Тарануха В.П. Петиція як історичний вид звернень. Держава і право. Київ : ІДП ім. В.М. Корецького НАН України. 2003. № 21. С. 120–123.

13. Котляревська Г.М. Адміністративно-правове забезпечення механізму звернення громадян в Україні : дис. ... докт. юрид. наук : спец. 12.00.07; Запорізький національний університет. Запоріжжя., 2020. 469 с.

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2022.3.25>

ПРЯНИШНИКОВА І.В.

ПРИНЦИПИ ВЗАЄМОДІЇ ЗМІ З ОРГАНАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ПІД ЧАС ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

PRINCIPLES OF MEDIA INTERACTION WITH THE NATIONAL POLICE BODIES DURING THE IMPLEMENTATION OF THE LEGAL REGIME OF MARTIAL STATE

Актуальність статті полягає в тому, що ЗМІ як соціальний інститут відіграють одну із ключових ролей, адже формують суспільне сприйняття ролі поліцейської організації. В умовах запровадження правового режиму воєнного стану це питання набуває якісно нового змісту, адже на перший план виходить необхідність здійснення інформаційного забезпечення суспільства достовірною та актуальною інформацією, що з одного боку сприяє поінформованості громадян про стан безпекового середовища в країні, а з іншого – може врятувати їхнє життя у зв'язку з наявністю екстрених ситуацій, що вимагають негайного реагування. Статтю присвячено аналізу принципів взаємодії ЗМІ з органами Національної поліції під час запровадження правового режиму воєнного стану. Акцентовано, що в умовах запровадження правового режиму воєнного стану на перший план виходить необхідність здійснення інформаційного забезпечення суспільства достовірною та актуальною інформацією, що з одного боку сприяє поінформованості громадян про стан безпекового середовища в країні, а з іншого – може врятувати їхнє життя у зв'язку з наявністю екстрених ситуацій, що вимагають негайного реагування. Визначено, що це та інші завдання взаємодії ЗМІ та Національної поліції у період час

© ПРЯНИШНИКОВА І.В. – здобувач (Науково-дослідний інститут публічного права)

запровадження правового режиму воєнного стану реалізуються у відповідності до встановлених принципів, визначальне значення серед яких мають: 1) загальні принципи юридичної діяльності, які висвітлені у межах Розділу II Закону України «Про Національну поліцію» – верховенство права; дотримання прав і свобод людини; законність та ін. Уточнено, що принципи прозорості та відкритості це єдині принципи діяльності поліції, які під час взаємодії із ЗМІ мають певні обмеження; 2) загальні принципи діяльності представників ЗМІ, зокрема такі як: висвітлення правдивої та підтверженої інформації, професійність та неупередженість, повага приватного життя та громадських інтересів тощо; 3) принцип відсутності цензури, що ґрунтується на наявності професійних норм поведінки журналістів; 4) принципи управління Інтернетом, що прийняті Комітетом Міністрів Ради Європи 21 вересня 2011 р. та закріплені у Деклараціях про майбутнє Інтернету й цифрові права і принципи.

Ключові слова: взаємодія, діяльність поліції, ЗМІ, комунікація, Національна поліція, поінформованість населення, принципи, якість та результативність взаємодії.

The relevance of the article lies in the fact that mass media as a social institution play one of the key roles, because they shape the public perception of the role of the police organization. In the conditions of the introduction of the legal regime of martial law, this issue takes on a qualitatively new meaning, because the need to provide information to society with reliable and up-to-date information comes to the fore, which, on the one hand, contributes to the awareness of citizens about the state of the security environment in the country, and on the other hand, can save them life in connection with the presence of emergency situations that require immediate response. The article is devoted to analysis principles of interaction between the media and bodies of the National Police during the introduction legal regime of martial law. It is emphasized that in context of introduction legal regime of martial law, the need to provide information to society with reliable and up-to-date information comes to the fore, which, on the one hand, contributes to citizens' awareness of the state of the environment in the country, and on the other, can save their lives due to the presence emergencies requiring immediate response. It was determined that these and other tasks of interaction between the media and the National Police during the period of implementation of the legal regime of martial law are implemented in accordance with the established principles, among which the following are of decisive importance: the police – the rule of law; observance of human rights and freedoms; legality, etc. It was clarified that the principles of transparency and openness are the only principles of police activity that have certain limitations when interacting with the media; 2) general principles of activity of media representatives, in particular, such as: coverage of truthful and confirmed information, professionalism and impartiality, respect for private life and public interests, etc.; 3) the principle of absence of censorship, based on the existence of professional norms for the behavior of journalists; 4) the principles of Internet governance adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe on September 21, 2011 and enshrined in the Declarations on the Future of the Internet and Digital Rights and Principles.

Key words: communication, interaction, media, National Police, police activities, principles, public awareness, quality and effectiveness of interaction.

Постановка проблеми. Задоволення потреби у безпеці визнано одним із найважливіших соціальних завдань у людському суспільстві, тому конкретна діяльність, що задовольняє цю потребу, приймала різні форми, від спонтанної реакції до створення високопрофесійних інституцій.

Наразі мета поліції як соціального інституту базується на постійній гармонізації людської потреби в безпеці, визнаної та пропагованої суспільством як цінність, і серії норм як специфічних відносин, структурованих через інституціоналізацію поліцейської діяльності. Інститут поліції виконує своє соціальне призначення шляхом постійної адаптації, досягнення низки поставлених цілей та шляхом інтеграції та підвищення рівня складності своєї структури. Ця соціальна мета стосується постійної потреби суспільства та поліції перебуваючи у взаємодії бути пронизаними однаковими цінностями та моделями дій.

У цьому контексті ЗМІ відіграють одну із ключових ролей, адже формують суспільне сприйняття ролі поліцейської організації. В умовах запровадження правового режиму воєнного стану це питання набуває якісно нового змісту, адже на перший план виходить необхідність здійснення інформаційного забезпечення суспільства достовірною та актуальною інформацією, що з одного боку сприяє поінформованості громадян про стан безпекового середовища в країні, а з іншого – може врятувати їхнє життя у зв'язку з наявністю екстрених ситуацій, що вимагають негайного реагування.

Реалізація цих та інших завдань взаємодії ЗМІ та Національної поліції у період час запровадження правового режиму воєнного стану здійснюється у відповідності до встановлених принципів – правил, якими вони керуються задля досягнення мети їхньої комунікації. Тому метою цього дослідження є аналіз системи таких принципів, адже саме вони слугують критерієм законності та правомірності [1, с. 43] цього процесу.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Представлена до аналізу проблематика є недостатньо висвітленою в межах науки адміністративного права. До окремих її особливостей були звернені наукові праці таких вчених як: С. Герасимчук, М. Городок, С. Гусарев, О. Демчук, Т. Жук, В. Іванов, А. Колодій, В. Кузьмишин, Ю. Микитюк, О. Тихомиров та ін. Проте у представленому до аналізу формулюванні питання, їхні наукові праці звернені не були.

Виклад основного матеріалу. Загалом, якщо вести мову про принципи діяльності, то можна констатувати, що принцип: це основне вихідне положення якої-небудь наукової системи, теорії, ідеологічного напрямку, основний закон якої-небудь точної науки, особливість, покладена в основу створення або здійснення чого-небудь, спосіб створення або здійснення чогось, правило, покладене в основу діяльності якої-небудь організації, товариства абощо, переконання, норма, правило, яким керується хто-небудь у житті, поведінці [2]; загальні вимоги, наукові основи, підстави, правила, від яких не відступають [3]; «ядро» запланованого діяння, за допомогою якого стає зрозумілим його направленість і сутність [4, с. 104; 5, с. 73]. Що стосується принципів юридичної діяльності, то вони є похідними від принципів права. До основних принципів юридичної діяльності належать: законність діянь та прийнятих рішень; рівність суб'єктів перед законом та правом; неупередженість; обгрунтованість рішень; професіоналізм (компетентність); справедливість; гуманізм; повага до особи, її прав та свобод, права в цілому; поєднання гласності та конфіденційності [6]. Вказані принципи знаходять своє відображення у відповідних законах та інших нормативно-правових актах. Так, наприклад, принципам діяльності Національної поліції присвячений другий розділ Закону України «Про Національну поліцію», який до таких принципів відносить: верховенство права; дотримання прав і свобод людини; законність; відкритість та прозорість; політична нейтральність; взаємодія з населенням на засадах партнерства; безперервність [7].

Окремо слід наголосити, що реформа поліції була одним із пріоритетів державної політики останні десяти років. Загальною метою реформи поліції було створення професійної, деполітизованої, відповідальної за охорону та захист прав і свобод людини, протидії злочинності та надання послуг. Одним із найбільш часто вживаних слів було «прозорість». Найчастіше термін «прозорість» використовується у контексті принципу діяльності Національної поліції.

Принцип «прозорості» поряд із «відкритістю» закріплений у статті 9 Закону України «Про Національну поліцію». Необхідно відзначити, що це єдиний принцип діяльності поліції та у взаємодії із ЗМІ який має обмеження. Обмеження стосуються меж відкритості та прозорості, але вони повинні бути визначені в Конституції України та у законах. Так, Конституція України встановила випадки, коли встановлюються обмеження щодо відкритості надання інформації, це відбувається: в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя [8]. І здійснюється у спосіб прийняття закону або винесення судового рішення.

Що стосується принципів діяльності ЗМІ, то необхідно відмітити, що Європейський суд з прав людини доклав чимало зусиль на шляху до закріплення рамкових засад щодо ступеня вираження свободи слова відповідно до статті 10 (2). Суд визнав, що це право є «однією з головних передумов створення демократичного суспільства» і що журналістська свобода слова дозволяє застосовувати «ступені перебільшення або навіть провокації», навіть якщо це може «ображати, шокувати або викликати занепокоєння у населення». В Україні статтею 34 Конституції України кожному громадянину України незалежно від його професії гарантується право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань. Кожен має право вільно збирати,

зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб на свій вибір. Також, частиною третьою статті 15 Конституції України встановлено, що цензура в Україні заборонена. Важливе значення щодо забезпечення діяльності журналістів на сучасному етапі має Закон України від 13 січня 2011 р. № 2938 «Про внесення змін до Закону України «Про інформацію», що набрав чинності 10 травня 2011 р., яким Закон України «Про інформацію» викладено в новій редакції. Відповідно до статті 24 вказаного Закону забороняється цензура, тобто будь-яка вимога, яка спрямована, зокрема, до журналіста, ЗМІ, його засновника (співзасновника), видавця, керівника, розповсюджувача, яка передбачає узгодження інформації про її поширення або накладення заборони чи перешкоджання в будь-якій іншій формі тиражуванню або поширенню інформації [8; 9; 10; 11]. Отже, основним принципом взаємодії органів влади із ЗМІ можна назвати принцип відсутності цензури.

Цензуру та самоцензуру почали обговорювати у зв'язку з напруженістю, що може виникати між сектором безпеки та ЗМІ, особливо під час висвітлення перебігу бойових дій і конфліктних ситуацій. Самоцензура має багато прихильників серед медійників, які підкреслювали, що професійні журналісти знають, яку інформацію слід зберігати в таємниці й коли її оприлюднювати. Хоча такого рівня професійності можна досягти шляхом підготовки, зміцнення співпраці (зв'язку) між представниками ЗМІ та силовими структурами, ризик самоцензури з мотивів страху, є серйозною проблемою, особливо з огляду на «вказівки» та вбивство журналіста П. Шеремета. Як і у випадку цензури та самоцензури, існує тонка межа між інформуванням і зрадою. Якщо діяти відповідально, журналісти не повинні притягуватися до суду за розголошення інформації, яку вони не повинні були мати й поширювати. Тому важливого значення для цього має розвиток журналістських організацій і розробка норм поведінки [12].

Додамо, що представники ЗМІ, журналісти також дотримуються наступних принципів у своїй діяльності: 1) право людей на отримання правдивої інформації; 2) вірність журналіста об'єктивній реальності; 3) соціальна відповідальність журналіста; 4) професійна чесність журналіста; 5) загальнодоступність засобів масової інформації й участь громадськості в їх роботі; 6) повага приватного життя; 7) повага громадських інтересів; 8) повага загальнолюдських цінностей і різноманіття культур; 9) усунення війн та іншого зла, що протистоїть людству; 10) сприяння новому міжнародному порядку в галузі інформації [13].

Розумімо, що вільні, незалежні і плюралістичні ЗМІ, що мають право на вільне поширення інформації та вираження думки, є одним з основних елементів будь-якої функціонуючої демократії. Тому іншим ключовим питанням, яке часто підіймається активістами з питань свободи слова, – є важливість плюралізму ЗМІ. Медіа-плюралізм відрізняється від поняття «баланс» у ЗМІ, яке іноді може суперечити правам людини [14].

З метою захисту свободи слова та інших прав і принципів людини в нових умовах ЗМІ, Рада Європи працює разом з іншими зацікавленими сторонами над управлінням Інтернетом. Комітет Міністрів ухвалив 10 принципів для управління Інтернетом [15] і запропонував нове бачення ЗМІ [16], відповідно до якого сайти соціальних мереж, онлайн-ігор або інформаційні сайти отримали право на свободу ЗМІ та обов'язки, відповідно до статті 10 ЄКПЛ, і запропонував рамки співпраці для держав-членів з метою збереження глобального, стабільного та відкритого Інтернету як засобу захисту свободи вираження думки і доступу до інформації [17]. Важливість свободи слова ЗМІ заради встановлення демократії було підтверджено в «Декларації про захист і свободу зібрань та асоціацій з питань управління приватними інтернет-платформами та провайдерів Інтернет-послуг» [14; 18].

Зокрема мова йде про такі принципи як: 1) захист усіх основоположних прав і свобод та затвердження їх універсальності, неподільності, взаємозалежності та взаємозв'язку; 2) забезпечення всебічної участі урядів, представників/представниць приватного сектора, громадянського суспільства, технічного співтовариства та користувачів/користувачок; 3) підтвердження обов'язків держав відповідно до міжнародних питань державної політики, пов'язаних з Інтернетом; 4) розширення прав і можливостей користувачів Інтернету з метою реалізації основних прав і свобод та забезпечення участі у заходах з питань управління Інтернетом; 5) універсальність Інтернету, визнана глобальним характером Інтернету та можливістю загального доступу; 6) цілісність Інтернету завдяки забезпеченню його безпеки, стабільності, надійності та стійкості; 7) збереження децентралізованого характеру відповідальності за шоденне управління Інтернетом; 8) збереження відкритих стандартів та інтероперабельності Інтернету, а також його завершеної природи; 9) забезпечення максимально можливого доступу до інтернет-контенту, програм та послуг; 10) збереження культурної та мовної різноманітності Інтернету [14].

Додамо, що 28 квітня 2022 р. Європейський союз, США та ще 32 держави, прийняли Декларацію про майбутнє Інтернету [19], мета якої – вільний, безпечний, нейтральний Інтернет як єдина децентралізована мережа. Підписанти проголошують свій намір захищати права людини у мережі, утримуватися від заходів, що зменшують до нього доступ, забезпечити правомірне використання цифрових технологій та справедливу конкуренцію у бізнесі, а також підтримувати наявну систему Інтернет-урядування. Україна також долучилася до її підписання. Для впровадження цілей Декларації вона звертається до принципів, викладених у схожій Декларації цифрових прав та принципів [20], прийнятій на рівні Європейського союзу у січні 2022 р.: солідарність та інклюзивність, забезпечення свободи вибору в Інтернеті, підвищена онлайн-безпека, сприяння стійкості цифрового майбутнього тощо [21].

Таким чином, світове співтовариство дуже серйозно ставиться до регулювання взаємовідносин у медіа та Інтернет-просторі.

Також відзначимо, що у методичному посібнику «Політична Абетка. Засоби масової інформації і політика» фахівці Міжнародного республіканського інституту визначили наступні принципи взаємодії органів влади зі ЗМІ: 1) оперативність; 2) фактаж; 3) щирість; 4) справедливість; 5) приязнь [22, с. 23].

Вищевикладений матеріал свідчить про те, що вже давно назріла необхідність розроблення Меморандуму або Кодексу взаємодії ЗМІ із правоохоронними органами, у тому числі з Національною поліцією як за звичайних умов, так і надзвичайних, зокрема в умовах запровадження правового режиму воєнного стану.

Висновки. Проведене дослідження дає можливість узагальнити, що для успішної взаємодії ЗМІ з органами Національної поліції в умовах запровадження правового режиму воєнного стану необхідно на законодавчому рівні встановити правила, затвердити ідейні орієнтири для того, щоб усі сторони взаємодії могли з однієї сторони дотримуватися демократичних принципів діяльності, а з іншої – не шкодити обороні та безпеці країни.

Список використаних джерел:

1. Колодій А. Принципи права: генеза, поняття, класифікація та реалізація. *Альманах права*. 2012. Вип. 3. С. 42–46.
2. Білодід І. Словник української мови. Академічний тлумачний словник : у 11 т. Київ : Наук. думка, 1976. Т. 7. 864 с.
3. Даль В. Тлумачний словник живої великоросійської мови. Москва : Пашков Дом, 2004.
4. Кузьмишин В. Принципи адміністрування апеляційних судів. *Право і політика*. 2016. № 4. С. 103–108.
5. Жук Т. Адміністративно-правові засади забезпечення взаємодії контррозвідувальних органів з іншими суб'єктами сектору безпеки з метою охорони національних інтересів : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. НДПП. Київ, 2021. 230 с.
6. Гусарев С.Д., Тихомиров О.Д. Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності). К. : Знання, 2005. 655 с.
7. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
8. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
9. Про внесення змін до Закону України «Про інформацію»: Закон України від 13 січня 2011 р. № 2938. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2938-17#Text>
10. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2657-12>
11. Демчук О.С. Правові засади діяльності журналістів в Україні. *Офіційний сайт Міністерства юстиції України*, 2021. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_37038
12. Моніторинг викликів урядуванню в секторі безпеки України. Матеріали Четвертої міжнародної конференції «Урядування в секторі безпеки і оборони: роль ЗМІ» 5–6 жовтня 2016 р. Київ, 2017. 53 с.
13. Практикум із журналістської етики. Під ред. проф. В. Ф. Іванова. К. : Видавець О.Зень, 2012. 320 с.
14. Засоби масової інформації. *Council of Europe*, 2022. URL: <https://www.coe.int/uk/web/compass/media#12>
15. Declaration by the Committee of Ministers on Internet governance principles, 21 September 2011. *COE*. URL: <https://www.coe.int/en/web/freedom-expression/committee-of-ministers-adopted-texts/-/>

asset_publisher/C10Tb8ZfKDoJ/content/declaration-by-the-committee-of-ministers-on-internet-governance-principles-adopted-on-21-september-2011?inheritRedirect=false

16. Recommendation on a new notion of media, 21 September 2011. *COE*. URL: https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805cc2c0

17. Recommendation on the protection and promotion of the universality, integrity and openness of the Internet, 21 September 2011. *COE*. URL: https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805cc2f8

18. Declaration on the protection of freedom of expression and freedom of assembly and association with regard to privately operated Internet platforms and online service providers, 7 December 2011. *COE*. URL: https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805cb844

19. Declaration for the Future of Internet. *European Commission website*, 2022. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/declaration-future-internet>

20. Commission puts forward declaration on digital rights and principles for everyone in the EU. *European Commission website*, 2022. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_452

21. Прийнято Декларацію про майбутнє Інтернету: які зміни чекатимуть на цифрове середовище? «Лабораторія цифрової безпеки», 2022 URL: <https://dslua.org/publications/pryuniato-deklaratsiia-pro-maybutnie-internetu-iaki-zminy-chekatymut-na-tsyfrove-seredovyshche/>

22. Городок М., Герасимчук С., Микитюк Ю. Засоби масової інформації і політика. *Політична абетка. Міжнародний Республіканський Інститут*. Політична та громадянська освіта, 2016. 48 с.

УДК 342.9:342.7

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2022.3.26>

СВІТЛИЧНИЙ О.П., СААДУЛАСВ А.І.

ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ СТАТУС ІНОЗЕМЦІВ ТА ОСІБ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА, ЯКІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ

PROCEDURAL STATUS OF FOREIGNERS AND STATELESS PERSONS PARTICIPATING IN ADMINISTRATIVE JURISDICTION

Питання процесуального статусу особи, яка бере участь в судовому процесі: адміністративному, господарському, кримінальному, цивільному процесі, відіграють надзвичайно важливе значення для будь-якої особи, не є виключенням у цьому питанні іноземці та особи без громадянства. Здійснено аналіз юридичної літератури, яка свідчить про постійний інтерес науковців до питання процесуального статусу різноманітних учасників судового процесу. Зазначено, що першочергову роль у процесуальному статусі іноземців та осіб без громадянства відіграє Кодекс адміністративного судочинства України (КАС України), відповідно до норм якого учасником адміністративного процесу є особа, яка чинним законодавством України наділена процесуальними правами та обов'язками у сфері розгляду справ адміністративними судами. Відповідно проаналізовано відповідні норми статей КАС України в якому акцентовано, що це особа, яка може вчиняти дії спрямовані на досягнення мети процесу, хоча б в одній із стадій адміністративного процесу.

© СВІТЛИЧНИЙ О.П. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного та господарського права (Національний університет біоресурсів і природокористування України)

© СААДУЛАСВ А.І. – аспірант (Національний університет біоресурсів і природокористування України)